

Joan Collins links in een reclame voor Bavaria Malt, begin jaren 90; met Elizabeth Taylor in 1984; met Dynasty-collega's John Forsythe en Linda Evans; en op een recente publiciteitsfoto. Foto's AP en archief NRC

Grootste krenng van de tv

Joan Collins had vier huizen. Samen met haar vijfde man, theatermanager Percy Gibson, pendelde ze tot voor kort tussen Los Angeles, New York, Londen en de Riviera. Zo leeft ze het liefst, altijd onderweg met vele koffers, om overal het lekkerste eten te proeven en *fabulous* mensen te ontmoeten. Maar toen kwam de recessie en moest zelfs Collins, actrice, schrijfster en al meer dan zestig jaar de belichaming van decadente chic, haar kasboekje eens nader inspecteren. Noodgedwongen nam zij het droevige besluit om haar New Yorkse appartement van de hand te doen. Vorige zomer vertelde ze er 'eerlijk' over aan tijdschrift *Hello!*, dat ze meteen op een handige makelaarstour vergastte. En zo eerlijk is Collins over alles – haar huwelijken en echtscheidingen, haar successen en flops, haar eetpatroon en fitnessregime – alles behalve haar leeftijd. In mei wordt ze 79, maar dat spreekt ze liever niet uit. Echtgenoot Gibson, de 'prins' na de vele kikkers die zij in haar leven kuste, is 32 jaar jonger dan zij. Op goede dagen glijdt ze nog altijd moeiteloos in spagaat.

Dit weekend staat Joan Collins als zichzelf op het podium van het DeLaMar Theater in Amsterdam, met een reprise van de onewomanshow waarmee ze eerder succes had in Australië, de VS en haar geboorteland Groot-Brittannië. Vooral de Britten zijn dol op 'hun' Joan, en wie haar nieuwste boek *The World According to Joan* erop naslaat, begrijpt precies waarom: behalve een voorbeeldige krasse knar is Collins ook een aartsconservatief verdediger van oude Britse waarden. Beleefdheid in het openbare leven; decorum en zorg voor het uiterlijk alvorens men de deur uitstapt; discipline, arbeidsethos, gezond patriottisme: volgens Collins gaat het allemaal verloren. En dat juist in Engeland, het onberispelijke land van haar jeugd.

Alexis was vooral een beeld, en dat beeld is Collins' grootste creatie

Joan Collins maakte in de jaren tachtig furore als Alexis in de tv-serie *Dynasty*. Haar roem is nog steeds niet verbleekt. Collins treedt dit weekend op in Amsterdam met een 'onewomanshow'.

Sandra Heerma van Voss

In een geestig hoofdstuk over mannen beklagt Collins zich over de twee soorten waarmee vrouwen zich vandaag de dag moeten behelpen: saai metroseksuelen of lompe Neanderthalers. Alle goede mannen zijn getrouwd of gay. Glamour is ook niet meer wat het was: de filmsterren van nu lopen rond in T-shirt en spijkerbroek en worden zo vaak en op zulke banale momenten gefotografeerd dat er weinig te dromen overblijft. En waarom wachten de mensen niet meer rustig op hun beurt, leren kinderen niet meer hun mond te houden en zijn tv-programma's tegenwoordig zo grof en ordinair?

The Bitch

De grap is dat Collins door het Nederlandse publiek dat haar dit weekend komt toejuichen juist geassocieerd wordt met alles waartegen ze in haar boek fulmineert. Alexis, het personage dat ze tussen 1981 en 1989 vertolkte in de tv-serie *Dynasty*, was egocentrisch, hebzuchtig, doortrapt en kil tot op het bot. Ze was „het grootste krenng van de tv”, zoals interviewer Piers Morgan een paar jaar geleden zei, en wat was hij als tiener verliefd op haar geweest. Tja, lachte Collins, het zij zo. Ze lijkt nu eenmaal nog altijd precies op Alexis – of is het andersom? Die diva uit de tv-reclame waarin een voetballer met honger muteert bij gebrek aan een Snickers, is dat Alexis, of is dat Joan?

Toen ze auditie deed voor *Dynasty* was Collins 48, moeder van drie kinderen en bezig aan haar derde huwelijk. Ze was al sinds haar 22ste in Hollywood en had haar filmcarrière kort daarvoor opgekrikt met twee 'softe' verfilmingen van de bestsellers die haar zus Jackie tot op heden aan de lopende band produceert: *The Stud* (1978) en het vervolg, *The Bitch* (1979). Ze moet toen allang geweten hebben dat er voor haar geen Oscars in het verschiet lagen. En daar kwam *Dynasty*: een als concurrent voor *Dallas* bedoelde tv-drama over olietecoon Blake Carrington en zijn getrouwde familieleden in Denver, Colorado.

Het eerste seizoen had de kijkers nog niet weten te overtuigen, de glamour, blauwe lichten en familiespanningen ten spijt, maar in het tweede seizoen keerde het tij. *Enter Alexis*,

heette de eerste aflevering. Collins dook vanachter een grote zonnebril op in een rechtszaak tegen haar ex-man Blake, en was in de acht daaropvolgende seizoenen de meest gehate, bij kijkers innig geliefde stokebrand van de serie. Haar grootste vijand was Krystle, de rechtschapen en saai nieuwe vrouw van Blake; de 'cat fights' waarbij Krystle en Alexis krijsend en nagelklauwend door modder en hooi rolden werden legendarisch.

Amerikaanse excessen

Acteerde Collins goed? Dat kun je eigenlijk niet zeggen. Het Alexis-repertoire was beperkt. Ze praatte luid en honend, lachte vilein, trok aan handschoentjes en sigaretten om haar verontwaardiging kracht bij te zetten. Veel meer was er niet, en de platte scripts vroegen er ook niet om. Maar toch. Twintig jaar na dato is zij het enige karakter uit *Dynasty* waarvan ik de aantrekkingskracht nog steeds begrijp. *Dynasty* gold hier indertijd al als 'fout', een parade van typisch Amerikaanse excessen waarnaar je verlekterd, met een licht schuldgevoel keek en Alexis, dat was het morele verhaal ten top. Fouter en dus leuker kon het niet.

Bovenal was Alexis een beeld, en dat beeld is Collins' grootste creatie. Eind jaren zeventig had zij haar eigen stijl gevonden, vertelt ze in haar boek: „Big hair, smoky eyes and bright lipstick”. Ze deed haar eigen make-up en schafte pruiken en haarstukken aan om lange uren kaptijd te besparen. Na haar toetreden tot de cast van *Dynasty* ontstond een hechte samenwerking met ontwerper Nolan Miller, met wie Collins elke zaterdag zo'n tien (!) nieuwe outfits voor de opnames van de week erop aanschaftte. Grote schouders, smalle tailles, hoeden met brede randen, rokken tot net over de knie: Collins memoreert het trots, nostalgisch. Alexis' stijl was de hare. Kritiek op de mode van de jaren tachtig verwerpt ze. „Thank God for the eighties say I.” Als iets van die glamour maar terugkwam in winkels en op straat. Tot die tijd houdt zij hem dapper in ere.

One Night With Joan. DeLaMar Theater, Amsterdam, 20 en 21 april. Inl. delamar.nl

art >

stil even
gouden eeuw tot nu

Margriet Smulders	Hendrick ten Oever
Wilma Kuil	P. Symonsz. Potter
Raquel Maulwurf	Charley Toorop
Fred Thoolen	Isaac van Duynen
Birgit Verwer	Carel Borchart Voet
Roger Wardin	Jan Janz. Treck
Daniele Galliano	Henri Fantin Latour
Guido Geelen	Simon Verelst
Tamme de Boer	Jan van Os
George Meertens	Willem Grasdorp
Merijn Bolink	Pieter Boel
Charlotte Dumas	Jan Sluijters
Robert Zandvliet	Willem Kalf
Mark van Overeem	Harmen Steenwijk
Jacco Olivier	Pieter de Putter

9 apr t/m 12 aug

stedelijk Museum zwolle

SPUI25
Academisch-cultureel centrum

AGENDA

Broedje Kennis: Anonymous
Met Justus Uitermark
dinsdag 24 april 2012, 12:20 - 12:45 uur

Literatuur & filosofie: zielsverwanten?
Met Joke J. Hermen, Ger Groot, Niels Cornelissen, Menno Lievers en Simone van Saarloos
dinsdag 24 april 2012, 20:00 - 22:00 uur

Joods Europa aan de vooravond van WOII
Met Denise Citroen en Bernard Wasserstein
woensdag 25 april 2012, 17:00 - 19:00 uur

De Zwarte Canon
Met Chris van der Heijden, Maria Grever, Gert Oostindie en Casper Thomas
woensdag 25 april 2012, 20:00 - 22:00 uur

Xenofobie en de Franse verkiezingen
Met Louise Fresco, Fouad Laroui, Nausicaa Marbe en Pieter Kottman
donderdag 26 april 2012, 17:00 - 19:00 uur

VOOR INFORMATIE EN RESERVERINGEN
www.spui25.nl
nrc >